Naturvernforbundet
Friends of the Earth Norway

HVA SKJER PÅ KLIMAMØTET I BONN?

Klimaforhandlingsmøtet i Bonn i juni er siste stopp før årets toppmøte i Warszawa i november. Nå gjelder det å få framgang ned på papiret, slik at arbeidet med en ny klimaavtale kan komme videre.

Det forrige forhandlingsmøtet i april var ikke plaget av store krangler eller konflikter. Når klimaforhandlerne nå samles igjen, for et ordinært formelt møte i to uker, kan frontene skjerpes mer. Før toppmøtet i Warszawa i november bør framgang sikres gjennom skriftlige enigheter, slik at forhandlingene kan fortsette å bevege seg framover.

I Bonn møtes den fulle bredden av klimaforhandlingenes ulike organer. Durban-plattformen (ADP) jobber med en ny, global avtale innen 2015, samt økte ambisjoner på kort sikt. I de to permanente undergruppene for implementering og tekniske spørsmål foregår også viktige diskusjoner, blant annet om arbeidet mot avskoging, REDD+.

Konturene av en avtale?

På det forrige forhandlingsmøtet begynte det å bli noe klarere hvordan veien fram til en ny, global klimaavtale i 2015 kan bli. En del land tar til orde for at man på COP 19 i Warszawa i november bør kunne bli enige om en overordnet struktur for den nye avtalen. Men hva en avtale skal inneholde og ikke, altså hvor omfattende den skal være, tegner til å bli et viktig stridsspørsmål i tida framover. En del industriland, ledet av USA, ønsker seg en minimalistisk avtale hvor de ulike landenes løfter om utslippskutt står i sentrum. Andre land, ikke minst i sør, ønsker seg en avtale hvor også klimatilpasning, finansiering og andre temaer som har vært viktige i tidligere forhandlinger, spiller en betydelig rolle.

Et begrep som for tida er mye brukt i forhandlingene, er «spektrum av forpliktelser». I dette ligger det at ulike land vil komme til å påta seg ulike typer forpliktelser. I dag har for eksempel landene som inngår i Kyoto-avtalen svært eksakte tak på sine samla klimagassutslipp, med årlige budsjetter. Kina, på den andre siden, opererer med et karbonintensitetsmål, hvor utslippsløftene er knyttet til utslipp per BNP-enhet. EU og Norge er blant landene som ønsker å jobbe fram mot Warszawa-toppmøtet med mål om å definere det såkalte spektrumet. Hvis COP 19 kan bli enige om regler og oppsett for et bestemt utvalg med forpliktelsestyper, kan det gjøre det lettere for landene å i 2014 sette i gang nasjonale prosesser for å danne sine utslippsforpliktelser. En del av årsaken til at København-toppmøtet i 2009 ble så vanskelig, var at mange land som seint til bordet med utslippslovnader, som var av svært ulik karakter, og derfor vanskelig å sammenlikne.

EU ønsker at de ulike landene skal komme med sine forslag til nasjonale utslippsforpliktelser i løpet av 2014. USA på sin side har foreslått at disse ikke presenteres før 6-3 måneder før det avgjørende toppmøtet i Paris i 2015. En konsultasjonsperiode på få måneder vil trolig gjøre det vanskelig å forhandle seg fram

til skjerpede mål fra ulike land. En slik forhandling om nasjonale mål er da heller ikke USA interessert i.

Kyoto-bråk fra Russland?

Videreføringen av Kyoto-avtalen med en ny forpliktelsesperiode fram til 2020 ble vedtatt på overtid på COP 18 i Doha i desember 2012. Vedtaket ble imidlertid banket gjennom på noe uortodokst vis. Russland var uenige og forsøkte å stoppe vedtaket, men ble oversett og overkjørt av det qatarske presidentskapet, i forståelse med andre land.

Russland mener vedtaket fra Doha representerer et brudd på spillereglene, og har gjort det klart at de kommer til å forfølge spørsmålet videre. Enkelte uttalelser har gått så langt som å true med en rettslig utfordring av vedtakets gyldighet. Om det vil gå så langt gjenstår å se, men det ligger an til at Russland vil markere seg i Bonn, og gjøre alt de kan for å gjøre det vanskelig å overkjøre verdens største land igjen.

Finansiering av regnskogbevaring

Et av temaene som diskuteres utenfor rammen av Durban-plattformen, er resultatbasert finansiering av regnskogbevaring. Målet med det arbeidsprogrammet som pågår i løpet av 2013 er å oppskalere og effektivisere finansieringen til REDD+. Mens en fullt utviklet REDD-mekanisme ennå ikke er utviklet gjennom FNs klimaforhandlinger, er betydelige aktiviteter allerede underveis i mange land, gjennom multilaterale institusjoner og bilaterale avtaler. Dagens bevilgninger fra donorland er imidlertid ikke tilstrekkelige til å utløse det fulle potensialet for utslippskutt som eksisterer.

I diskusjonen om kildene til resultatbasert finansiering for REDD+, har man så langt nøyet seg med å bestemme at disse kan være både offentlige og private. På agendaen nå står også hvordan betalingene skal foregå, og ikke minst hva nøyaktig det skal betales for. Altså, hva menes med «resultater»? En del land, både donorland og skogland, mener resultatbaseringen bør avgrense seg til klimagassutslipp. Vedtaket fra COP 18 i Doha som etablerte arbeidsprogrammet anerkjente imidlertid for første gang eksplisitt behovet for å insentivere også andre gevinster enn utslippskutt. Dette vil bli et sentralt diskusjonstema videre.

Veien videre

Dette møtet i Bonn er siste stoppested før årets toppmøte COP 19 i Warszawa. Formennene for Durban-plattformen så langt, norske Harald Dovland og Indias Jayant Mauskar, gir seg ved utgangen av Bonn-møtet og skiftes ut. Så langt har ikke ADP produsert noen formelle, substansielle beslutninger. Mange land vil være opptatt av at før forhandlingene tar pause fram til november, bør konkrete enigheter ned på papiret og oversendes til COP 19.